

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 128/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

398/2010. (VIII. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2010. február 26-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2010. augusztus 25-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén meghozott állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. február 26-án az Egri Rendőrkapitányságon terjesztette elő panaszát, amelyben kérte, hogy azt kizárólag a Testület vizsgálja ki, és egyben tiltakozott panaszának az Egri Rendőrkapitányságra való áttétele ellen. Az Országos Rendőr-Főkapitányság Ellenőrzési Szolgálat 2010. március 24-én küldte meg a Testület részére a panaszos beadványát. A Testület kérésére a panaszos beadványát 2010. április 7-én kiegészítette.

1) Panaszos bejelentésének tárgyaként nemzeti rendezvény kampányidőszakban való megzavarását, rendőri túlkapást, zaklatást és a panaszost igazoltató rendőr részéről az igazoltatásra vonatkozó rendőrségi törvény megszegését fogalmazta meg. A panaszos 2010. február 25-én, Egerben, a kommunizmus áldozatainak emlékére állított táblák megkoszorúzásán, emlékükre gyertya és mécses gyújtáson vett részt. A megemlékezés a Jobbik által szervezett kampányidőszakban történő történelmi megemlékezés volt, amely 17 órakor kezdődött az egri börtön falánál. Itt a rendezvény rendben lezajlott, utána a résztvevők csendben, majdnem kettős sorban vonultunk a megyei rendőrkapitányság bejáratához, ahol egy másik emléktábla van elhelyezve, szintén a kommunizmus áldozatainak emlékére.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendőri intézkedésre út közben, a járdán került sor. Ott körülbelül 20-30 rendőr a rendezvényen résztvevő személyek útját állta. A rendőrség járműveivel akadályozta a forgalmat, több elhaladni kívánó autós rájuk dudált. A rendőrök igazoltatni kezdték a gárdistákat, továbbá néhány civil ruhában lévő személyt, köztük a panaszoszt is. A panaszos állítása szerint a rendőr udvariasan ment oda hozzá, hogy igazoltassa, de az intézkedés során elfelejtette azokat a kötelezettségeit, amiket a rendőrségi törvény előír számára. A panaszos szerint csak miután figyelmeztette a rendőrt, azután köszönt a napszaknak megfelelően, mutatkozott be, és közölte szolgálati helyét és rendfokozatát. A panaszos, miután a rendőr az említett formai kötelezettségeket pótolta, átadta az igazolványát.

A panaszos szerint az igazoltatása indoka a közrend megzavarása volt. A helyszínen az intézkedő rendőrnek a panaszos pontosan nem tudta idézni a rendőri intézkedésre vonatkozó törvény számát, amit XXXIII. számúként jelölt meg, és amit, az intézkedő rendőr kijavított, hogy XXXIV. számú. A panaszos nem értette, hogy ha a rendőr ilyen pontosan tudja a törvény számát, akkor miért nem tartotta azt be. Az igazoltatások után továbbbengedték a rendőrök őket, és „minden atrocitás nélkül, jobbikosokhoz és gárdistákhoz méltóan” megkoszorúzták a másik emléktáblát is.

A panaszos beadványában továbbá előadta, hogy a megemlékezés a Jobbik által szervezett rendezvény volt és ezt minden „jobbikos” tudta, továbbá bárki tudhatta, mivel február 25-e a kommunizmus áldozatainak emléknapja, így ezt a panaszos szerint mindenkinek kötelessége tudnia. A Jobbik ilyenkor minden évben koszorúz. Azt, hogy az esemény 17 órakor kezdődik a Jobbik honlapjáról bárki megtudhatta, de a panaszos szerint máshonnan is meg lehetett ezt tudni. A megemlékezés nyilvános volt, nem kifejezetten „jobbikosoknak” és gárdistáknak szólt, hanem bárki részt vehetett rajta.

A panaszos a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. § (2) bekezdése alapján tiltakozott panaszának áttétele ellen.

2) A panaszos 2010. április 7-én a fentieket a következőkkel egészítette ki.

A panaszos beadványában kijelentette, hogy nem gárdista, a rendezvényen is civil ruhában vett részt. A panaszos szerint azonban ennek semmi jelentősége nincs, hiszen „magyar emberek, hazafiak koszorúztak teljesen mindegy, hogy milyen szervezettől”. Szabálysértési eljárás nem indult ellene. Panaszos szerint a rendőrök duplán megsértették a jogszabályokat. Egyrészt, mert kampányidőszakban intézkedtek, másrészt az igazoltatás során a panaszosnak kellett a rendőrt figyelmeztetni arra, hogy az intézkedés során mi az Rtv. szerinti kötelessége.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az Egri Rendőrkapitányság Közrendvédelmi- és Közlekedésrendészeti Osztályán, r. ezredes kapitányságvezető r. őrnagy közös jelentése a történéseket – nagy részletességgel – az alábbiak szerint adta elő.

2010. február 25-én az Egri Rendőrkapitányság tudomására jutott, hogy aznap 17 órakor a kommunizmus áldozatai emléknapján a Jobbik Magyarországért Mozgalom, Eger T úton, valamint Eger E. téren, a Heves Megyei Rendőr-kapitányság bejáratánál található emléktáblákat megkoszorúznák. A rendőrség tudomására jutott információ arról is szólt, hogy a rendezvényen a felosztatott Magyar Gárda több tagja is egyenruhában kíván részt venni. A rendezvényt a Jobbik Magyarországért Mozgalom kampányrendezvényének nyilvánították, így nem kell bejelentést tenniük az illetékes rendőrkapitányságra a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény szerint. Ennek megfelelően a rendezvénnyel kapcsolatban az Egri Rendőrkapitányságra sem szóban, sem írásban bejelentés nem érkezett. Mindezek alapján fokozott rendőri szolgálat került megszervezésre az Egri Rendőrkapitányság vezetőjének utasítására.

2010. február 25-én 15 óra 30 perckor a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság kistermében a kapitányságvezető megtartotta a berendelt állomány részére az eligazítást. Berendelésre került 4 dokumentáló csoport 3-3 fővel, 6 fő tartalék r. hadnagy vezetésével, 6 fő bűnügyi nyomozó, valamint 6 fő a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság Bevetési Alosztályáról. Parancsnokként részt vett r. ezredes kapitányságvezető, r. alezredes bűnügyi osztályvezető, őrnagy körzeti megbízott alosztályvezető, és r. őrnagy ör- és járőrszolgálati alosztályvezető. Összesen 35 rendőr vett részt a rendőri intézkedésben.

Az eligazításon meghatározásra került, hogy Eger főbb bevezető útjain ellenőrző áteresztő pontot állítottak fel. Ennek keretében a Bevetési alosztály beosztottai a M. K. útra, r. hadnagy három rendőrrel a K. útra, három másik rendőr pedig az egri útra lettek küldve a tartalék állományból, mivel jelzés érkezett a Bűnügyi Osztályvezetőhöz, hogy más településekről is útba indultak az egri rendezvényre.

Két polgári ruhás nyomozó az egri Sz. G. útra lett irányítva, ahol a Jobbik irodája található. Innen jelentették 16 óra 30 perckor, hogy körülbelül tizenöt Magyar Gárda egyenruhában lévő személy elindult a T. út felé. A rendezvény kezdetét a szervezők 17 órában határozták meg, ami a megadott időben el is kezdődött. A T. úton, az emléktáblánál megjelent körülbelül húsz, a Magyar Gárdára egyértelműen utaló ruházatban lévő személy. A személyeknél árpád-sávos zászló és „jobbik”-os zászló volt. Ketten a tábla két oldalán álltak zászlóval a kezükben. A fenti személyeken kívül körülbelül tizenöt civil személy volt jelen a rendezvényen, akik a rendőri jelentés szerint a Jobbik Magyarországért Mozgalomhoz tartoznak.

A nyilvános rendezvény rögzítését egy dokumentáló rendőr két nyomozóval 17 óra 5 perckor kezdte meg. A rendezvény szónoka a rendezvényt 17 óra 10 perckor befejezetté nyilvánította. Ekkor a kapitányságvezető utasítására a teljes beosztott rendőri állomány kivonult a P. térre és megkezdte a Magyar Gárda egyenruhás személyek igazoltatását.

A Magyar Gárda hagyományőrző és Kulturális Egyesület felosztatásáról a Fővárosi Bíróság által hozott ítéletet a Fővárosi Ítéletábrla 5.Pf.20.738/2009/7. számú jogerős ítéletében helyben hagyta. A jogerős ítéletben a Bíróság megállapította, illetve a felek számára világossá tette, hogy „A Magyar Gárda jogi értelemben nem tömegmozgalom, hanem az egyesülési jog alapján létrehozott olyan közösség, mely az alperesi egyesületen, mint anyaszervezeten belül fejti ki a tevékenységét”. Továbbá „az alperesi egyesület a Magyar Gárdát is magába foglalja, ennél fogva a jelen jogerős ítélet mindkettőre kiterjed”.

A felosztatott Magyar Gárdára jellemző ruházatban lévő személyek megjelenése a nyilvános rendezvényen az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28) Korm. Rendelet módosított 10/c. §-ba ütköző szabálysértést képez a „Felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” szabálysértés elkövetése miatt.

Az intézkedő rendőrök napszaknak megfelelően köszöntek, és nevük, rendfokozatuk illetve az igazoltatás okának közlése után megkezdtek az igazoltatásokat. Az igazoltatásokról videofelvétel készült.

Az igazoltatások 17 óra 40 perckor fejeződtek be. Ekkor egyenként is közölve lett az igazoltatott személyekkel, hogy az intézkedés ellen panasszal élhetnek a Független Rendészeti Panasztestületnél, erről a nyomtatvány lett átadva részükre.

Az intézkedés után felszólította az intézkedésben résztvevő r. őrnagy a Magyar Gárda vezetőjét – akit korábbi intézkedések során személyesen ismert – hogy a Magyar Gárdára utaló egységes ruházatukat, amely a fentiek alapján szabálysértést képez, vegyék le, és cselekményüket ne folytassák. A felszólításnak olyan mértékben tettek eleget, hogy a Gárdára utaló sapkájukat eltették a zsebükbe és úgy mentek tovább a járdán a civil személyekkel.

A rendezvény résztvevői a P. térről az E. térre mentek és ott a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság falán elhelyezett emléktáblánál 17 óra 42 perckor újra megkezdtek a koszorúzást és a gyertyagyújtást. A kapitányságvezető utasítására az előző igazoltatások után a kapitányságra berendelt állomány megjelent a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság előtt a koszorúzás helyszínén és a „Törvény nevében!” felszólítással felszólította a Magyar Gárda egyenruhában lévő személyeket, vezetőjükön keresztül, hogy cselekményük szabálysértést képez, aminek továbbfolytatása miatt elő fogjuk őket állítani, amennyiben nem távoznak a helyszínről, és nem szüntetik meg a szabálysértést. A felszólításnak eleget tettek és az E. térről eltávoztak. Itt egyéb intézkedésre nem került sor.

Ezt követően a kapitányságvezető 18 óra 27 perckor az intézkedést befejezettnek nyilvánította.

A szabálysértési feljelentések az intézkedéssel kapcsolatban a T. úton és az igazoltatások során a P. téren készült videofelvételek elemzése alapján készültek el a fenti szabálysértés elkövetése miatta azokkal szemben, akik nyilvános rendezvényen a felosztatott társadalmi szervezet formaruhájában vettek részt.

A rendőri intézkedéseket követően a Jobbik Egri szervezetének elnöke megjelent az Egri Rendőrkapitányságon és 18 óra 19 és 44 perc között panaszt tett a lefolytatott rendőri intézkedéssel szemben. A Jobbik Egri szervezetének elnökével szemben rendőri intézkedésre nem került sor, őt a rendőrök nem igazoltatták.

A történeteket a kapitányság vezetője jelentette r. dandártábornok főkapitány úrnak és r. ezredes Rendészeti Igazgatónak, valamint a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság Központi ügyelete a folyamatban lévő rendőri intézkedésekről folyamatosan tájékoztatásra került.

2) Az Egri Rendőrkapitányság Közrendvédelmi- és Közlekedésrendészeti Osztályát vezető r. alezredes 2010. július 31-én a Testületnek arra a kérdésére, hogy mi volt a jogalapja a civil személyek igazoltatásának, a következő választ adta.

A jelentést készítő r. alezredes megállapította, hogy a koszorúzáson gárdista formaruhában lévő személyek megjelenése a közterületnek minősülő T. úton – az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. Korm. rendelet 10/c. §-ba ütköző – szabálysértést képez, - a „Felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” elkövetése miatt. A szabálysértések elkövetése miatt a beosztotti állomány utasítást kapott, hogy kezdje meg a szabálysértést elkövető személyek igazoltatását a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdésének alapján, mivel a közrend és közbiztonság védelme érdekében tisztázni kellett a szabálysértést elkövető személyek személyazonosságát. A jelentés szerint az igazoltatások minden esetben a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. IRM rendelet előírásai szerint zajlottak.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van”.

A jelentést készítő r. alezredes állítása szerint, az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján jogszerűen került sor a rendőri intézkedés kezdeményezésére és szükséges is volt, hiszen cselekményük szabálysértést képezett. A szimpatizánsként megjelölő „civilék”, köztük a panaszos a rendőri intézkedést nem akadályozta, de aktívan részt vett a koszorúzásban, és a rendőri intézkedéskor a rendőrről a közrend és közbiztonság védelme érdekében őt is igazoltatás alá vont. A videofelvételen jól látszik, hogy a személy az igazoltatást kiprovokálta, hiszen előkészített iratokkal állt az intézkedő rendőr elé, és az igazoltatás megkezdése előtt is provokálta a rendőrt. A videofelvételből kitűnik, hogy végig jelen van az intézkedéskor, igazoltatások során, járkál a Magyar Gárda egyenruhában lévő személyek között. Hozzáteszi, hogy a korábbi demonstrációkból a panaszos már ismert. A helyszínen egyértelműen nem lehetett megállapítani, hogy ki az, aki szabálysértést követett el, ezért csak a videofelvételek kiértékelését követően került sor a szabálysértési feljelentések elkészítésére. A panaszos részéről szabálysértés nem volt megállapítható, vele szemben feljelentés nem készült.

A jelentés szerint a rendőrség nem önkényesen, hanem az igazoltatásra releváns körülmények okszerű mérlegelésével nem tett különbséget a rendezvény résztvevői között, amikor is nem csak a gárdaegyenruhásokat igazoltatta, hanem a civil szimpatizáns személyeket is.

Az Rtv. 20. § (1) és (2) bekezdései szerint a rendőr az intézkedés során, és az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a rendőrségről szóló törvény szerinti panasz lehetőségéről. Ezen jogszabályi előírásoknak az igazoltató rendőrök eleget tettek.

A rendőri intézkedésről és igazoltatásról az Rtv. 42. § (1) bekezdése alapján készült képfelvétel: „a Rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet”.

Az intézkedés alá vont személyekkel szemben szabálysértési feljelentést tett a rendőri állomány. A felvételt, amelyek bizonyítják a „gárda egyenruhában” való megjelenést, mint bizonyítási eszközt csatolták a szabálysértési feljelentésekhez.

A panaszolt helyszínen és időpontban fokozott ellenőrzés volt elrendelve. A fokozott ellenőrzést Egri Rendőrkapitányság vezetője rendelte el szóban, amelyről tájékoztatta a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság Központi Ügyeletét, és az Egri Rendőrkapitányság ügyeletét, és Heves Megyei Rendőr-főkapitányság sajtó ügyeletesét. A fokozott rendőri ellenőrzés soron kívül megjelent a HEOL internetes portálon 17 óra 28 perckor, FOKOZOTT RENDŐRI ELLENŐRZÉS címszóval. A helyi rádió is több esetben tájékoztatta a lakosságot a fokozott ellenőrzés elrendeléséről. Ezen utasítás kiadását követően az intézkedő rendőröknek jogukban állt civil személyeket is igazoltatni, hiszen a város több pontján is ellenőrző-áteresztő pontok voltak felállítva, a közrend és közbiztonság védelme érdekében. Ezen utasítás alapján a rendőrök jogszerűen és szakszerűen igazoltatták a panaszost, mint civil személyt.

III.

A panaszos vitatta az igazoltatás jogalapját, panaszos szerint kampányidőszakban nem intézkedhettek volna a rendőrök egy kampányrendezvényen. Másrészt sérelmezte, hogy az igazoltatás nem az előírt formák szerint zajlott.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszos személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.

1) A Testület vizsgálta a panaszos igazoltatásának és az ahhoz kapcsolódó adatrögzítésnek a jogszerűségét, és annak körülményeit, így a panaszolt időpontra elrendelt fokozott ellenőrzést.

A rendőrség a panaszos esetében az igazoltatás jogalapjaként egyrészt a közrend és közbiztonság védelmére hivatkozva, az Rtv. 29. § (1) bekezdését jelölte meg, másrészt felhívta a figyelmet arra, hogy a panaszolt helyszínen és időpontban az Rtv. 30. §-a alapján fokozott ellenőrzés volt elrendelve.

A panaszos a rendezvényen civil ruhában vett részt, a videofelvételekből azonban egyértelműen kiderül, hogy a rendezvény résztvevőinek többsége egyenruhában volt. Amíg az egyenruhát viselő személyek tekintetében az egyenruha viselése megalapozta az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28) Korm. Rendelet (a továbbiakban: Szabs.r.) 10/C. §-ában foglalt, „Feloszlott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” szabálysértés gyanúját, amely alapján velük szemben a Testület álláspontja szerint jogszerűen intézkedtek a rendőrök, addig a civil ruhás panaszos tekintetében külön szükséges az igazoltatás jogalapjának vizsgálata.

A rendőri jelentés alapján a rendőri fellépés kiváltó oka egyrészt az volt, hogy a panaszos „aktívan részt vett a koszorúzásban”. Másrészt azonban külön kiemeli a jelentés, hogy a panaszos az igazoltatást kiprovokálta, amikor rendőri intézkedéssel szemben méltatlankodva járkált a Magyar Gárda egyenruhában lévő személyek között, majd előkészített iratokkal az intézkedő rendőr elé állt, és az igazoltatás megkezdése előtt ismét provokálta a rendőrt.

A Testületnek a rendőri jelentés alapján vizsgálni kellett, hogy az Rtv. 30. § alapján elrendelt fokozott ellenőrzés, és a 29. § alapján jogszerűen történt-e az igazoltatás.

a) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a rendezvény napján elrendelt fokozott ellenőrzés szolgálhatott-e kellő joggal a panaszos igazoltatására.

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése szerint „a Rendőrség [...] a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja”. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. IRM rendelet 39. §-a értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalom illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

Megállapítható, hogy a jogszabályi háttér meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával fogantatható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján fogantatnak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésével teljes mértékben megkerülhető az igazoltatás célhoz kötöttségének és megalapozottságának követelménye. Vizsgálható egyfelől, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében fogantatott konkrét igazoltatás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

A Testület elsőként a fokozott ellenőrzés elrendelésének célját és indokoltságát vizsgálta. A rendőri jelentés megegyezik a panaszos állításával abban, hogy a rendezvény a Jobbik Magyarországiért Mozgalom kampányrendezvénye volt, ezért a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény szerint nem kellett bejelentést tenniük az illetékes rendőrkapitányságra. A rendőrség tudomására jutott információ szerint azonban a Jobbik Magyarországiért Mozgalom rendezvényén a felosztatott Magyar Gárda több tagjai is egyenruhában kívánt részt venni, ezért jelentős számú szabályszegés elkövetésétől lehetett tartani.

A fokozott ellenőrzés célja a rendőri jelentésben foglaltak alapján tehát a felosztatott Magyar Gárdára jellemző egyenruhában megjelenő és szabálysértés gyanúját megalapozó személyekkel szembeni intézkedés volt. A fokozott ellenőrzés mögöttes jogalapját a Szabs.r. 10/C. §-a teremtette meg. A Szabs. r. 10/C. §-a szerint, „Felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” szabálysértését követik el, azok a személyek, akik nyilvános rendezvényen a Magyar Gárdára jellemző ruházatban jelennek meg. Tekintettel arra, hogy a Fővárosi Ítélet 5.Pf.20.738/2009/7. számú, 2009. július 2-án kihirdetett másodfokú, jogerős ítéletével a Magyar Gárdát felosztató elsőfokú ítéletét helybenhagyta, és egyben kiterjesztette azt a Magyar Gárdával szimbiozisban működő mozgalomra is.

A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy a közrend és a közbiztonság védelmének érdekében a rendőrség indokoltan rendelt el az adott időszakra fokozott ellenőrzést tekintettel arra, hogy a panaszban említett napon tartott rendezvényen a szabálysértést megvalósító személyek részvétele jelentős számban volt várható.

A Testület vizsgálta továbbá azt a rendőri jelentésben foglalt kijelentést, miszerint a panaszos igazoltatását megalapozta, hogy a panaszos „aktívan részt vett a koszorúzásban”, és a Magyar Gárda egyenruhájában lévő személyek között járkált.

A Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrségnek nem feladata az intézkedés alá vont személyek politikai nézeteinek minősítése, azáltal, hogy a rendőrség egy választási rendezvényen intézkedést kezdeményez, nem jelenti szükségszerűen azt, hogy azzal a rendőrség ellenszenvét fejezné ki a rendezvényt szervezőivel és résztvevőivel szemben. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a fokozott ellenőrzés elrendelésének alapja, nem az érintett személyek politikai párttal való szimpatizálása, hanem a közrend és közbiztonság védelme volt, és ezáltal a szabálysértő személyekkel szembeni eljárás kezdeményezése, vagyis az intézkedés célja, és jogalapja nem állt közvetlen kapcsolatban a választási rendezvény céljával, szervezésével, lefolyásával.

Tekintettel arra, hogy a rendőri jelentés is elismeri, hogy a panaszos a rendezvényen civil ruhában vett részt, ezért a többi egyenruhát viselő személlyel ellentétben vele szemben szemmel láthatóan a szabálysértés elkövetésének a gyanúja nem merülhetett fel, (ezt erősíti, hogy később szabálysértési eljárás nem indul ellene), ezért a Testület álláspontja szerint igazoltatása egyértelműen nem volt összeegyeztethető a fokozott ellenőrzés rendőri jelentésben foglalt céljával.

Továbbá a Testület hangsúlyozza, hogy a fentiek alapján önmagában az, hogy a panaszos „aktívan részt vett a koszorúzásban”, és ezáltal kifejezésre juttatta a rendezvény résztvevőivel való szimpatizálását, nem szolgálhat kellő jogalappal a panaszos igazoltatására.

A Testület mindezek alapján nem fogadta el a panaszossal szembeni intézkedés jogalapjának a fokozott ellenőrzésre való hivatkozást, és a rendőri jelentés alapján arra a következtetésre jutott, hogy az igazoltatás tényleges, valódi jogalapja a hivatkozott Rtv. 29. §-a alapján a panaszos méltatlankodó, az intézkedő rendőrt „provokáló” magatartása volt.

A Testület a tájékoztatás módja kapcsán ugyanakkor megállapította, hogy aggályosnak tartja, hogy a közleményt csak a fokozott ellenőrzés kezdő időpontját követően tette közzé a rendőrség. Olyan esetekben, amikor a körülmények lehetővé teszik azt, célszerű már az érintett időszakot megelőzően közzétenni a fokozott ellenőrzés elrendeléséről szóló közleményeket.

b) A Testület a továbbiakban vizsgálta, hogy a panaszos magatartása megalapozta-e az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján az igazoltatást.

A rendőri jelentésben hivatkozott Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint pedig „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.” Az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében [...] kell megállapítani”.

A rendőri jelentés kifejti, hogy a panaszos az igazolást kiprovokálta, amikor előkészített iratokkal állt az intézkedő rendőr elé, és az igazoltatás megkezdése előtt is provokálta a rendőrt.

A panaszossal szembeni rendőri fellépés az Rtv. 13. § (2) bekezdése alapján felveti a részrehajlásmentes intézkedési kötelezettség megsértésének a kérdését. Az Rtv. 13. § (2) bekezdésében foglalt részrehajlásmentes intézkedés kötelezettsége magában foglalja azt is, hogy a rendőri fellépés az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves). Ezen kötelezettség sérelmét alapozza meg, ha az eljáró rendőr visszaélve helyzetével, a rendőri fellépést, jelen esetben az igazoltatást az eljárás alá vont személlyel szembeni ellenszenve kifejezésére használja.

A rendőri jelentés is elismeri azt, hogy a panaszos magatartásával az intézkedést nem akadályozta, továbbá, abból következően, hogy az intézkedést követően szabálysértési eljárás nem indult ellene, feltételezhető, hogy a rendezvényen szabálysértés gyanúja sem merült fel vele szemben. A panaszos magatartása, amely alapján az előkészített iratokkal a Magyar Gárda egyenruháját viselő személyek között járva méltatlankodott, továbbá a vele szemben intézkedő rendőrt provokálta, semmiképpen sem ad kellő indítékot arra, hogy a közrend és közbiztonság érdekében a panaszost igazoltassák. Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos magatartása nem veszélyeztethette se a közrendet, se a közbiztonságot.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrök által felhozott indokok közül a panaszos méltatlankodó, a rendőrség szerint „provokáló” viselkedése nem szolgálhatott kellő alapot ahhoz, hogy a rendőrök az Rtv. 29. §-ában foglaltak alapján, a közrend védelmére történő hivatkozással végezzék el az igazoltatást.

A Testület ezzel összefüggésben hangsúlyozni kívánja, hogy mivel a rendőrség tevékenységének egyik legfőbb célja a jogsértőkkel szembeni fellépés, különösen fontos, hogy a maguk rendőrök is minden esetben a jogszabályok rendelkezéseit betartva járjanak el, és a törvényben biztosított jogosítványukat kizárólag az előírt módon és törvényes célra alkalmazzák.

c) Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök rögzítették a panaszos adatait, a Testületnek abban is állást kellett foglalnia, hogy a panaszos személyes adatainak védelméhez fűződő joga sérelmet szenvedett-e, az adatrögzítésre a jogszabályoknak megfelelően, alappal került-e sor.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint az igazoltatott személyes adatait akkor kell rögzíteni, ha az további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges. A panaszolt esetben az intézkedést végrehajtó járőrök az igazoltatásról jelentést készítettek, a panaszos adatait RK lapra rögzítették. A későbbiekben a videofelvételek alapján a szabálysértőkkel szemben eljárást indítottak.

Tekintettel arra, hogy már a helyszínen megállapítható volt, hogy a panaszossal szemben szabálysértés gyanúja nem merült fel, és hogy az adatok további eljáráshoz nem szükségesek, a szabálysértési gyanú ez alapján nem szolgált megfelelő joggalappal az adatok rögzítéséhez, hiszen az adatok „további intézkedéshez, eljáráshoz nem voltak szükségesek”.

A fentiek szerint a rendőrség megfelelő jogalap hiányában, az arányosság és a részrehajlásmentes intézkedési kötelezettség figyelembe vétele nélkül hajtotta végre a panaszos igazoltatását és az adatrögzítést, ezzel súlyosan sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

2) A panaszos sérelmezi, hogy a vele szemben fogatosított intézkedés kezdetekor a rendőrök nem tartották be a törvény által előírt formai követelményeket.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésének első mondata a szabályszerű intézkedés megkezdésével kapcsolatosan előírja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. IRM rendelet 4. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

A panaszos szerint az amúgy udvariasan viselkedő rendőr, csak figyelmeztetés után köszönt a napszaknak megfelelően, mutatkozott be, és közölte szolgálati helyét és rendfokozatát, ezzel szemben a rendőri jelentés alapján az intézkedő rendőr az Rtv. rendelkezéseinek megfelelően járt el. A videofelvétel alapján a Testület meggyőződött arról, hogy az intézkedés során általában az intézkedő rendőrök az intézkedés, igazoltatás formai követelményeinek megfelelően eleget tettek, higgadt, kulturált hangnemben bonyolították le az igazoltatásokat.

A Testület mindezek alapján nem volt abban a helyzetben, hogy megalapozottan állást foglalhatott volna abban a kérdésben, hogy milyen közlések hangzottak el a rendőr részéről az intézkedés fogatosítását megelőzően, így alapjogsérelmet ebben az összefüggésben nem állapított meg.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos igazoltatását és adatainak rögzítését a rendőrök megfelelő jogalap hiányában végezték el, ezáltal sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapjoga.

A súlyos alapjogsérellem miatt a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint, az Rtv. 93/A. § (6) bekezdése alapján döntött, és állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2010. augusztus 25.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület